

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ТА ОСНОВНИХ ЗАСАД КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ

Тема 1. Конституційне право України як провідна галузь національної системи права (4 години)

План

1. Поняття конституційного права України. Конституційне право України як галузь права, наука і навчальна дисципліна. Місце і роль конституційного права в національній системі права України.
2. Предмет конституційно-правового регулювання і конституційно-правових відносин в Україні.
3. Метод конституційно-правового регулювання в Україні.
4. Принципи конституційного права України.
5. Система та структура конституційного права України. Конституційно-правові інститути та норми.
6. Поняття конституційно-правових відносин, їх склад, особливості і види.
7. Джерела конституційного права України: поняття, види.
8. Конституційно-правова відповідальність: поняття, підстави, форми

Тема 2. Конституція України - Основний Закон суспільства і держави (4 години)

План

1. Поняття і сутність конституції. Поняття та загальна еволюція світового та вітчизняного конституціоналізму.
2. Юридичні властивості конституції. Особливий порядок розробки і прийняття конституції. Юридична охорона конституції України
3. Функції конституції: поняття і види
4. Конституційний процес в незалежній Україні. Основні етапи новітнього конституційного процесу в Україні, їхній зміст та значення. Юридична характеристика чинної Конституції України.
5. Порядок внесення змін до Конституції України. Чинна Конституція України як «жорстка» конституція, загальний порядок внесення змін і доповнень до неї.
6. Конституційна реформа в Україні на сучасному етапі. Децентралізація державно влади.

Тема 3. Засади конституційного ладу України (4 години)

План

1. Поняття конституційного ладу, його ознаки та умови. Взаємозв'язок між конституційним ладом і суспільним ладом та політикою держави.

2. Конституційне закріплення політичної системи України. Політичний плюралізм (багатоманітність) як основа політичної системи України.
3. Економічна система України та її конституційно-правове регулювання.
4. Соціальна система і соціальна структура українського суспільства, тенденції їх розвитку. Конституційно-правові принципи соціальної політики держави та їх реалізація.
5. Державна мовна політика в Україні та її конституційне регулювання.
6. Поняття та ознаки засад конституційного ладу: Людина, її права і свободи, честь і гідність як найвища соціальна цінність. Народний і державний суверенітет: поняття і взаємозв'язок. Принцип поділу влади. Принцип визнання та гарантування місцевого самоврядування як основа територіальної організації влади в Україні. Принципи республіканізму, унітаризму та демократизму як визначальні для форми Української держави.
7. Принцип визнання міжнародно-правових стандартів, його роль у входженні України у світове співтовариство та процесі євроінтеграції.
8. Державні символи України. Державний Герб. Державний Прапор. Державний Гімн.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №2 КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОСОБИ ТА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТІВ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО НАРОДОВЛАДДЯ В УКРАЇНІ

Тема 4. Конституційно-правовий особи в Україні (4 години)

План

1. Поняття основ правового статусу особи та його елементи. Проблема прав людини в конституційно-правовій теорії та практиці.
2. Міжнародно-правові стандарти в галузі прав людини. Загальна декларація прав людини 1948 р. Міжнародні пакти про права людини 1966 р. Європейська Конвенція про захист прав та основних свобод 1950 р.
3. Загальні та спеціальні принципи правового статусу особи в Україні, їх відображення у Конституції та чинному законодавстві.
4. Основні (конституційні) права і свободи: поняття, ознаки, види. Непорушність, невід'ємність і невідчужуваність основних прав і свобод людини. Особисті (громадянські), політичні, економічні, соціальні, культурні та екологічні права та свободи. Позитивні й негативні права людини.
5. Права людини і права громадянина. Еволюція конституційних прав і свобод. «Покоління» основних прав і свобод. Суб'єкти конституційних прав і свобод.
6. Основні (конституційні) обов'язки громадян України. Поняття, ознаки та класифікація основних обов'язків.
7. Гарантії реалізації основних прав і свобод громадян України. Загальні та спеціальні гарантії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №3. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Тема 5. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України (6 годин)

План

1. Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади. Поняття парламенту і парламентаризму. Соціальне призначення і політична роль парламенту, як органу всенародного представництва.
2. Функції та компетенція Верховної Ради України. Конституційно-правові основи взаємовідносин Верховної Ради України з Президентом України, органами виконавчої та судової «гілок влади».
3. Порядок формування Верховної Ради України, її склад та структура. Правовий статус керівництва Верховної Ради України та її органів (Погоджувальної Ради, комітетів, тимчасових комісій, депутатських фракцій). Соціальний і партійний склад Українського парламенту IX скликання.
4. Основні форми роботи українського парламенту.
5. Законодавчий процес в Україні та його основні стадії.
6. Форми парламентського контролю за діяльністю уряду: вотум недовіри, депутатські запити і звернення, спеціальні і слідчі комісії.
7. Поняття та види актів Верховної Ради України.
8. Конституційно-правовий статус народного депутата України.
9. Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та Рахункової палати України як спеціалізовані органи парламентського контролю.

Тема 6. Конституційно-правовий статус Президента України (4 години)

План

1. Соціальне призначення, політична роль глави держави в системі вищих органів держави. Президент України як одноосібний глава держави.
2. Юридичні вимоги до кандидатів на пост Президента України. Загальна характеристика законодавства про вибори Президента України. Інавгурація Президента України. Символи президентської влади.
3. Підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України. Відповідальність глави держави (імпічмент). Підстави і порядок здійснення імпічменту.
4. Функції та компетенція Президента України. Загальнодержавне представництво і забезпечення єдності державної влади як прерогативні функції Президента України.
5. Взаємовідносини глави Української держави з парламентом, урядом, державним апаратом.
6. Президент України як Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України. Акти глави держави. Контрасигнатура актів глави держави.

7. Гарантії діяльності Президента України. Недоторканність Президента України. Збереження звання Президента України. Юридичні, організаційні, матеріально-фінансові, символічно-церемоніальні та інші гарантії діяльності Президента України
8. Апарат Президента України, його політико-правова роль. Офіс Президента України. Рада національної безпеки і оборони України. Інші допоміжні органи при Президентіві України.

Тема 7. Конституційно-правовий статус та система органів виконавчої влади в Україні (4 години)

План

1. Кабінет Міністрів України - уряд як вищий орган в системі органів виконавчої влади.
2. Порядок формування Кабінету Міністрів України та його взаємовідносини з Президентом і Верховною Радою України. Програма діяльності уряду, її політико-правове значення.
3. Функції та компетенція Кабінету Міністрів України. Роль Прем'єр-міністра України в організації роботи уряду.
4. Акти Кабінету Міністрів України.
5. Парламентська відповідальність уряду. Підстави та порядок дострокового припинення повноважень кабінету Міністрів України.
6. Урядовий апарат. Завдання та функції Секретаріату Кабінету Міністрів України.
7. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади.
8. Місцеві державні адміністрації: конституційно-правове регулювання порядку формування та організації роботи.
9. Електронне урядування в механізмі здійснення виконавчої влади.

Тема 8. Конституційно-правовий статус органів судової влади, прокуратури та адвокатури в Україні (4 години)

План

1. Поняття судової влади і правосуддя. Засади організації судової влади в Україні. Універсальна юрисдикція судів. Судочинство в Україні. Конституційні засади здійснення правосуддя в Україні.
2. Система судоустрою в Україні.
3. Конституційно-правовий статус суддів. Порядок призначення і обрання суддів. Підстави і порядок припинення повноважень суддів. Права та обов'язки суддів. Суддівське самоврядування в Україні.
4. Правовий статус Вищої ради правосуддя в Україні.
5. Особливості юрисдикції Європейського суду з прав людини на території України.
6. Конституційно-правовий статус прокуратури України. Структура органів прокуратури в Україні. Функції і повноваження прокуратури України.
7. Конституційно-правове регулювання інституту адвокатури в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №4 КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ. КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ

Тема 9. Конституційні засади територіальної організації влади та конституційні основи місцевого самоврядування в Україні (2 години)

1. Поняття територіального устрою держави. Державний та адміністративно-територіальний устрій України. Фактори, що впливають на територіальний устрій України. Україна як унітарна держава. Принципи адміністративно-територіального устрою України.
2. Система адміністративно-територіальних одиниць України.
3. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим
4. Особливості конституційно-правового статусу міст Києва і Севастополя у складі України. Загальна характеристика Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ».
5. Поняття місцевого самоврядування, його соціальне призначення і політична роль.
6. Система місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада як первинний суб'єкт місцевого самоврядування.
7. Порядок організації, функції та повноваження органів місцевого самоврядування.

Тема 10. Конституційні основи національної безпеки та оборони (2 години)

1. Державна політика у сферах національної безпеки і оборони в Україні.
2. Особливості правового статусу тимчасово окупованих територій.
3. Конституційно-правове регулювання діяльності Ради Національної безпеки та оборони України.
4. Правовий статус Збройних сил України та національної гвардії України.
5. Порядок введення воєнного чи надзвичайного станів в Україні.
6. Діяльність органів публічної влади в умовах воєнного чи надзвичайного станів в Україні. Правовий статус військово-цивільних адміністрацій.
7. Обмеження прав людини в умовах воєнного чи надзвичайного станів в Україні.